

Notat om komitésag til Folketingets Europaudvalg

Stormgade 2-6
1470 København K
Tlf. 3392 2800
Fax 3392 2801
kebmin@kebmin.dk
www.kebmin.dk

Kommissionens forslag til ændring af forordning (EC) nr. 244/2009 for så vidt angår miljøvenligt design af ikke-retningsbestemte lyskilder i boliger, og forordning (EU) nr. 1194/2012 for så vidt angår krav til miljøvenligt design af retningsbestemte lyskilder, LED-lyskilder og dertilhørende udstyr

[Kontor/afdeling]

[Dato]

J nr. [XXX]

/

KOM nr. foreligger ikke

Energistyrelsen

Komitésag

J nr. 2015-1577

Ref. SFC/HEA

1. Resumé

Kommissionens har fremsat ændringsforslag til forordningerne (EC) 244/2009 om af krav til miljøvenligt design af ikke-retningsbestemte lyskilder i boliger og (EU) 1194/2012 om krav til miljøvenligt design af retningsbestemte lyskilder, LED-lyskilder og dertil hørende udstyr. (komitésag). Afgørelsen træffes efter forskriftsproceduren med kontrol

Forslaget regulerer dels; ensretning og skærpelse af definition af speciallyskilder, en stramning af designkrav til belysningsarmaturer i forhold til kompatibilitet af energieffektive lyskilder, samt en regulering af det afsluttende trin af udfasningen af ikke-retningsbestemte glødepærer/halogenpærer, ofte refereret til som trin 6). Forslaget er sat til afstemning på et møde i Den Regulerende Komité for Ecodesignkrav til Energirelaterede Produkter den 17.april 2015.

Forslaget vurderes ikke at medføre omkostninger for stat, regioner eller kommuner, ligesom det er vurderingen, at forlaget hverken medfører væsentlige administrative eller økonomiske omkostninger for erhvervslivet. Staten skønnes at opnå et samlet afgiftsprovener på omkring 70 mio. kr., konsekvenser for indtægt af elafgift som følge af mere energieffektive lyskilder er ikke indregnet heri.

For så vidt angår beskyttelsesniveauet, vurderes forslaget samlet set at pålægge Danmark et forøget energiforbrug i størrelsesordenen 35 GWh

pr år i gennemsnit over en 10-årig periode, svarende til en forøgelse af CO₂-udledningen på 15.561 ton/år.

Regeringen agter at arbejde for, at den del af ændringsforslaget, der vedrører en udskydelse af udfasningen, udskilles i et selvstændigt afstemningspunkt, således at Danmark kan stemme imod udskydelsen af udfasningen og for til de to andre delelementer vedrørende speciallysilder og belysningsarmaturer. Såfremt ændringsforslaget fastholdes med de tre delelementer, vil Danmark stemme imod, idet hensynet til ikke at udskyde udfasningen af glødepærer/halogenpærer vejer tungere end støtten til de to andre delelementer.

2. Baggrund

EU-Kommissionen har den 18.marts 2015 fremsendt udkast til forslag til ændringer af to ecodesign-forordninger omhandlende boligbelysning, (EC) 244/2009 om af krav til miljøvenligt design af ikke-retningsbestemte lyskilder i boliger og (EU) 1194/2012 om krav til miljøvenligt design af retningsbestemte lyskilder, LED-lyskilder og dertil hørende udstyr. Kommissionen har stillet tre ændringsforslag til de to forordninger.

Forordningerne har hjemmel Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125 (EU) om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter.

Ændringsforslaget forventes at blive sat til afstemning i den Regulerende Komité for Ecodesignkrav til Energirelaterede Produkter den 17.april 2015. Komitéen bistår Kommissionen i henhold til Artikel 19 i Direktiv 2009/125/EF om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter. Komitéproceduren er den såkaldte forskriftsprocedure med kontrol i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EC, som ændret ved Rådets afgørelse 2006/512 af 17. juli 2006. Komitéen vedtager ændringsforslaget med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Kommissionens ændringsforslag indeholder tre konkrete del-ændringsforslag til de to forordninger. Kommissionen foreslår, at de vedtages som én samlet pakke.

De tre delforslag indeholder:

Speciallysilder

Speciallysilder er lyskilder, der har et andet formål end boligbelysning og belysning med særlige tekniske specifikationer, f.eks. signalbelysning og UV-belysning. Disse lyskilder er undtaget energieffektivitetskrav i forordningerne og kan derfor bringes på markedet i en dårligere energiklasse end minimumskrav for lyskilder, der er underlagt

Ecodesignforordningerne. Der stilles et enslydende ændringsforslag til begge forordninger. Forslaget har til formål at lukke et utilsigtet hul i forordningerne om salg af speciallysilder med det formål at sikre, at speciallysilder ikke sælges til almindelig boligbelysning. Med ændringsforslaget ensrettes og stammes definitionen af speciallysilder i begge forordninger

Belysningsarmatur

Ændringsforslaget indeholder stramning af krav til belysningsarmaturer (lamper) i forordningen (EU) 1194/2012, således at et armatur skal designes på en sådan måde, at det som minimum er kompatibelt med en lyskilde (pærer) i energiklasse A+. Ændringsforslaget har til formål at sikre, at belysningsarmaturer i fremtiden ikke udgør en hindring for udbredelsen af energieffektive lyskilder.

Trin 6 – udfasning af glødepærer

Forordningen (EC) 244/2009 indeholder en udfasningsplan for de mindst energieffektive ikke-retningsbestemte lyskilder (glødepærer og halogener). Udfasningsplanen er opdelt i seks trin, hvor det første udfasningstrin trådte i kraft den 1. september 2009 med løbende stramningstrin i 2010, 2011, 2012, 2013, og hvor det sidste trin er planlagt til 1. september 2016.

Trin 6 indebærer, at halogenpærer beregnet til 220V og i energiklasse C udfases. Ændringsforslaget indeholder forslag om en udskydelse af det sidste trin i den planlagte udfasning af ikke-retningsbestemte glødepærer/halogenpærer med to år fra 1. september 2016 til 1. september 2018. Ændringsforslaget om udskydelse er af Kommissionen begrundet med en bekymring for, at der endnu ikke er tilstrækkelige erstatningslysilder til rådighed på det europæiske marked.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Parlamentet vil i overensstemmelse med den valgte komité-procedure udtale sig, efter at den Regulerende Komité for Ecodesignkrav til Energi-relaterede Produkter har stemt om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at forslaget ændrer to gældende EU-forordninger 244/2009 og 1194/2012 ved at korrigere, tydeliggøre og opdatere forordningerne, som allerede er gældende. Kommissionen anfører videre, at hvis medlemslandene indførte egne energikrav til belysningsprodukter, ville det medføre barrierer for varernes frie bevægelighed inden for EU. Sådanne tiltag må derfor have samme indhold i hele EU. Regeringen er enig i denne betragtning.

6. Gældende dansk ret

Kommissionsforordningerne (EC) 244/2009 og (EU) 1194/2012 har direkte retsvirkning for Danmark, og nærværende forslag er en ændring heraf.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Ændringsforslaget medfører ikke omkostninger for stat, regioner eller kommuner. Der er punktafgift på glødepærer/halogener på 2,32 kr. pr. stk. Ændringsforslagets forlængelse af udfasningen af glødepærer/halogener medfører, at staten i yderligere to år vil oppebære et afgiftsprovenu fra salget af disse pærer. Afgiftsprovenuet fra salget af alle typer glødepærer var i 2014 40 mio.kr., heri er dog inkluderet andre typer end de, som berøres af ændringsforslaget. På denne baggrund skønnes ændringsforslaget at have en effekt på statsfinanserne i form af en indtægt 35 mio.kr. pr. år i de to år, som udfasningen af glødepærer/halogener udskydes. Konsekvenser for indtægt af elafgift som følge af mere energieffektive lyskilder er ikke indregnet heri.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

De glødepærer, som forbrugerne får mulighed for at købe i yderligere to år, er, når både anskaffelsespris og energiudgiften i brugsfasen tages i betragtning, mindre omkostningseffektive end de mere energieffektive alternativer, som bliver kravet to år senere. De forbrugere, som vælger at udnytte mulighederne for at anskaffe halogenpærer i yderligere to år, får således totalt set øgede omkostninger, mens staten skønnes at opnå et samlet afgiftsprovenu på omkring 70 mio. kr. Regeringen vurderer, at der er tale om begrænsede ændringer i en afgrænset periode, og at forslaget derfor ikke har væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Udskydelsen af udfasningen af glødepærer/halogenpærer påvirker producenter og importører af glødepærer/halogenpærer. Der findes ikke danske producenter af glødepærer/halogenpærer. Den overvejende del af de glødepærer/halogenpærer, som afsættes på det danske marked, vurderes at være produceret af store udenlandske virksomheder. Der findes en halv snes danske virksomheder, som importerer og markedsfører glødepærer/halogenpærer under eget brand. Disse danske importvirksomheder, der alle har en begrænset størrelse og markedsandel, vil kunne fortsætte importen af glødepærer/halogenpærer i endnu to år.

Brancheforeningen for belysningsarmaturer, FABA, har tilkendegivet, at det vil have neutrale konsekvenser for danske producenter af lysarmaturer, at ændringsforslaget indeholder krav til belysningsarmaturer om, at disse skal være kompatible med lyskilder i klasse A+ i stedet for som nu klasse A.

Ændringsforslagets del om at lukke det utilsigtede hul i de gældende forordninger, som den nuværende upræcise definition af 'speciallyskilder' har medført, vurderes denne del ikke at have økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget indeholder ingen ændring af de administrative omkostninger, som producenter og importører af lyskilder er pålagt i henhold til de gældende forordninger.

På denne baggrund vurderes det, at ændringsforslaget hverken medfører væsentlige administrative eller væsentlige økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Konsekvenser beskyttelsesniveauet

Forslaget om forlængelse af udfasningen af glødepærer/halogenpærer med to år medfører et forøget energiforbrug på samfundsplan. Modsat vil stramning af undtagelsesbestemmelserne for speciallyskilder og kravet til lysarmaturer om kompatibilitet med A+ lyskilder føre til en lille reduktion af det samlede energiforbrug. Nettoresultatet for Danmark forventes, at blive et forøget energiforbrug i størrelsesordenen 35 GWh pr år, i gennemsnit over en 10-årig periode. Dette svarer til 1 promille af det årlige danske elforbrug i 2013. Det svarer til en forøgelse af CO₂-udledningen på 15.561 ton/år.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Klima-, Energi- og Bygningspolitik.

Der er indkommet høringssvar fra Dansk Energi, med følgende kommentarer: Dansk Energi støtter overordnet regeringens arbejde for en ambitiøs europæisk regulering inden for energieffektivisering, herunder ecodesignkrav for husholdningsprodukter, der skal nedbringe energiforbruget. Således støtter Dansk Energi også målsætningen om udfasning af lyskilder med stort energitab. Dog deler Dansk Energi Europa-Kommissionens bekymring om, at markedet ikke i dag tilbyder tilstrækkelige alternativer til ikke-retningsbestemte halogenpærer til 230 volt, der både kan sidestilles for så vidt angår pris, levetid og lyskvalitet. Desuden påpeger Dansk Energi, at nogle alternativer til halogenpæren, herunder f.eks. en række LED-pærer, ikke i dag er kompatible med mange eksisterende lysdæmper-installationer. På den baggrund opfordrer Dansk Energi regeringen til at genoverveje, hvorvidt Danmark bør stå fast på en tidlig udfasning af klasse C-pærer.

Der er indkommet hørings svar fra Dansk Center for Lys. Dansk Center for Lys (DCL) støtter stramning af forordningen vedr. speciallys kilder, men ønsker at muligheden for speciallys kilder begrænses yderligere, fx. ved at indføre særlige fatningstyper, der som de eneste kan undtages fra energieffektivitetskrav som speciallys kilder. Mht. armaturer ønsker DCL, at forordningerne i højere grad tager højde for lysarmaturer med integrerede lys kilder. DCL påpeger i denne forbindelse forhold vedr. energimærkningsforordningerne for belysning, som ligger uden for dette ændringsforslag. DCL påpeger, at der kan opstå omkostninger for forbrugere, hvis der ikke findes brugbare alternative lys kilder til deres eksisterende armaturer og belysnings systemer, fx. loftsmonterede halogen løsninger.

Der er indkommet hørings svar fra organisationen Vedvarende Energi, med følgende kommentarer: Organisationen Vedvarende Energi (OVE) støtter den danske holdning om at fastholde udfasningen af lys kilder med energiklasse C (trin 6). OVE fremhæver, at der de seneste år er kommet mange effektive lys kilder på markedet, der i dag uden problemer kan erstatte de halogenpærer med energiklasse C, som vil blive udfaset med "trin 6", samt at nye, energieffektive lys kilder desuden faldet så meget i pris i det seneste år, at der ikke efter OVE's vurdering vil være ekstraomkostninger for forbrugerne ved en udfasning. OVE støtter begrænsningen af undtagelserne for speciallys kilder. OVE vurderer, at der ikke saglig begrundelse for, at de skal undtages energieffektivitetskrav. OVE er bekendt med, at flere typer specialpærer sælges til almindelig belysning, og derfor reelt udgør en omgåelse af Ecodesign reglerne. OVE støtter forslaget om, at lysarmaturer skal udformes, så de kan bruges sammen med energieffektive lys kilder.

Der er indkommet hørings svar fra Det Økologiske Råd, med følgende kommentarer: Det Økologiske Råd (ØR) støtter den forslåede position for Danmark. ØR vurderer, at det vil være uhensigtsmæssigt at sænke ambitionsniveauet på et område, hvor der både kan opnås betydelige samfundsøkonomiske, privatøkonomiske økonomiske besparelser, samtidig med at energieffektiviteten højnes og CO₂-udledningen mindskes. ØR fremsætter desuden forslag om at stramme krav til minimum energieffektivitetsklasse til A-klasse i 2016.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Enkelte lande har indikeret, at de støtter den del af Kommissionens ændringsforslag om en udskydelse af udfasningen, mens enkelte har udtrykt ønske om at forlænge udskydelsen helt til 2020. En gruppe af lande har udtrykt ønske om en ambitiøs udfasning med en fastholdelse af 2016 og eventuelt med en stramning af minimum energieffektivitetskrav fra energimærke B til A. Enkelte lande har udtrykt, at de ønsker forlængelsen øget længere end de to år eller et helt frafald af trin 6.

For så vidt angår den del af ændringsforslaget om at lukke hullet i forordningerne vedrørende speciallysilder, forventes der at være opbakning hertil fra stort set alle medlemslande.

Den tredje del af ændringsforslaget omhandlende skærpelse af kravet til minimum kompatibilitet af energiklasse for belysningsarmaturer, forventes der at være bred opbakning til.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Generelt støtter regeringen de fælles europæiske bestræbelser for at effektivisere energiforbruget, således at målsætningen for EU om at opnå en samlet energieffektivisering på 20 % i 2020 og EU's vejledende mål på mindst 27 % for forbedring af energieffektiviteten i 2030 kan nås. Kommissionens oprindelige forslag til forordning om gradvis udfasning af traditionelle glødepærer/halogenpærer ligger i forlængelse af de overordnede retningslinjer inden for belysningsområdet, der blev udstukket af Det Europæiske Råd i marts 2007 og rådskonklusionerne fra rådsmødet (energi) i oktober 2008 om et forbud mod markedsføring af de mindst energieffektive lyskilder.

Regeringen finder på den baggrund, at ambitionsniveauet for den del af ændringsforslaget om udskydelse af sidste trin i udfasningen af glødepærer/halogenpærer er lavt. Omfattende studier har vist, at det europæiske elpæremarked er modent til den planlagte udfasning, både hvad angår lyskvalitet og pris. Fra dansk side er det derfor ønskeligt, at den del af ændringsforslaget, der vedrører en udskydelse af glødepærer/halogenpærer udfasningen er et selvstændigt afstemningspunkt.

Udfasningen af de mindst energieffektive lyskilder yder et vigtigt bidrag til at nedbringe EUs og Danmarks samlede energiforbrug og til at nå de fastsatte målsætninger for 2020 og i 2030. Udskydes trin 6 til 2018, vil man på europæisk plan gå glip af en energibesparelse på ca. 33TWh samlet set over perioden 2016-2026. Nedskalleret til danske forhold svarer det til ca. på 353GWh over perioden 2016-2026.

De vedtagne krav i trin 6 forventes at give en energibesparelse på ca. 59 terawatttimer (59 milliarder kilowatttimer) i EU i perioden 2016-2026 set i forhold til at trin 6 ikke blev sat i funktion. Ved at udskyde trin 6 i to år til 2018 forventes en besparelse på 26 terawatttimer i EU i den samme tiårige periode, dvs. at 33 terawatttimer eller ca. 55 % af den forventede og tidligere aftalte besparelse af trin 6 tapes.

Regeringen støtter de to øvrige dele af ændringsforslaget vedrørende henholdsvis præcisering og stramning af reglerne for speciallysilder, men såfremt ændringsforslaget fastholdes med de tre delelementer, vil Danmark stemme imod, idet hensynet til ikke at udskyde udfasningen af

glødepærer/halogenpærer vejer tungere end støtten til de to andre delelementer.

KLIMA-, ENERGI- OG
BYGNINGSMINISTERIET

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Ændringsforslaget har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.